

Kvadraturen
videregående skole

Sertifikat

Type: 3-årig

Utstedt: 04 mai, 2023

Utløper: 04 mai, 2026

ÅRSBERETNING MILJØFYRTÅRN 2023

Kvadraturen videregående skole

Ditt CO2-utslipp i tonn for 2023

271,98

↗ 3% endring fra 2022

Kvadraturen videregående skole var resertifisert som Miljøfyrtårn-organisasjonen i 2023 år, og setter stadig årlige mål for forbedrede miljøtiltak.

SYSTEMINDIKATORER

Tall på omsetning, antall årsverk og antall ansatte pr 31.12.2023

Omsetning: 187,852 mln.kr.

Antall ansatte og årsverk: 231 ansatte, 197 årsverk

Antall elever

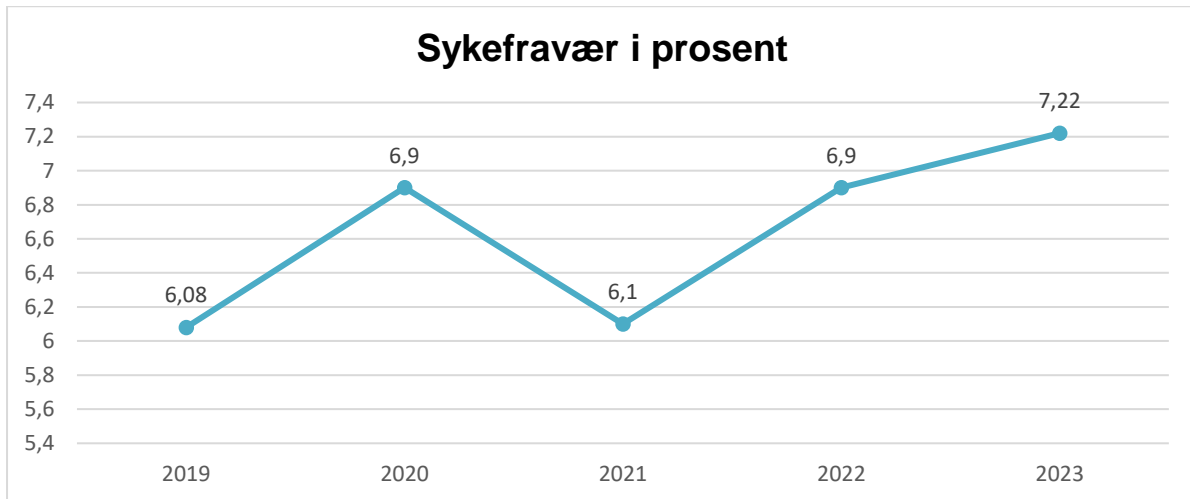
Antall elever: 1172 elever skoleåret 22/23

Kommentar: Dataene i systemindikatorer er hentet inn fra «Årsberetning 2023 Kvadraturen vgs» som ligger på skolens nettside.

ARBEIDSMILJØ

Sykefraværsprosenten 2023

Sykefraværsprosenten 7,22 %

Kommentarer: Skolen arbeider systematisk med sykefraværsoppfølging og analyser for å finne årsaker og sette inn tiltak der målet er ett sykefravær ikke over 5 prosent. I første halvår 2023 var det ett stort sykdomsforløp blant de ansatte med ulike virussykdom. I siste halvår av 2023 var det også mye fravær knyttet til ettervirkninger av samme typer sykdom.

INNkjøP

Oversikt over de 25 største leverandørene i 2023, basert på kjøpskostnader (fra størst til minst)

Atea AS, Ishavskraft AS, Å Energi Varme AS, , Ikt Agder Iks, Metall Maskin AS, Asko Agder AS, Tools AS, Autotec AS, Gustav Pedersen AS (NorEngros), BS Undervisning AS, Kristiansand kommune, Sveisehuset Kristiansand AS, Linde Gas AS, Securitas AS, Norsk Stål AS, Selecta Norway AS, Bravida Norge AS, Meca Norway AS, Tine Sa, Aj Produkter AS, Adecco Norge AS, Securitas Technology AS, Sonepar Norge AS, Lyreco Advantage Norway AS, T O Slettebøe AS.

Innkjøp (målt i kroner) fra 25 vesentlige leverandører: 25 149 947,83 kr

Antall leverandører som har et sertifisert miljøledelsessystem som Miljøfyrtårn og Miljø ISO 14001 blant de 25 største leverandørene: 12 leverandører

Innkjøp (målt i kroner) fra de vesentlige leverandørene med et sertifisert miljøledelsessystem: 15 815 084,53 kr (62,7%)

Prosentandel miljømerkede produkter av innkjøpsvolum: 20%
Totale mengder årlig forbrukt papir: 1535,75 kg

Oversikt over kjøp fra avtaleleverandør Lyreco AN AS i 2023

Konto Nr	Konto oversikt	Beløp
110000	Kontormateriell (bl.a. kopipapir)	123 354,78
110500	Undervisningsmaterieill	897,48
111000	Medisinsk forbruksmaterieill	-
112000	Annet forbruksmaterieill, varer og tjenester (bl.a. toalettpapir, tørkepapir, servietter, søppelsekker, antibac mm)	51 264,35
112002	Velferdstiltak ansatte	573,22
112007	Rengjøringsmidler/kjemikalier	3 924,84
120000	Kjøp/finansiell leasing av driftsmidler	1 720,01
120002	Datautstyr	-
123003	Vedlikehold inventar og utstyr	5 278,42
	Sum	190 013,1

Oversikt over kjøp Lyreco AN AS (etter Kvadraturen vgs avdelinger):

Konto Nr	Avdeling	Beløp
Sum	Lyreco Advantage Norway AS	190 013,1
	<i>I denne summen:</i>	
910702	Kvadraturen vgs., administrasjonsavdeling	182 832,32
910705	Kvadraturen vgs., elektrofag og ST-EL	1 380,74
910706	Kvadraturen vgs., Helse og oppvekst vg1 og grunnkompetanse	249,00
910708	Kvadraturen vgs., realister	788,00
910709	Kvadraturen vgs., Idrett og kroppsøving	1 459,66
910711	Kvadraturen vgs., hverdagslivstrening	1 124,52
910712	Kvadraturen vgs., Stud.forb. med helse	2 178,86

Oversikt over kjøp fra avtaleleverandør Gustav Pedersen (NorEngros) i 2023

Konto Nr	Konto oversikt	Beløp
111000	Medisinsk forbruksmaterieill	61 273,12
112000	Annet forbruksmaterieill, varer og tjenester (bl.a. toalettpapir, tørkepapir, servietter, søppelsekker, antibac mm)	176 393,43
112002	Velferdstiltak ansatte	3 007,79
112007	Rengjøringsmidler/kjemikalier	96 220,25
120000	Kjøp av driftsmidler (inventar og utstyr)	149 929,64
120900	Medisinsk utstyr	3 504,3
124022	Reparasjoner eller serviceavtaler tele- og automatisering	6 600
126000	Renholds- og vaskeritjenester	47 853,37
	Sum	544 781,9

Oversikt over kjøp Gustav Pedersen (NorEngros) (etter Kvadraturen vgs avdelinger):

Konto Nr	Avdeling	Beløp
Sum	Gustav Pedersen (NorEngros) AS	544 781,9
	<i>I denne summen:</i>	
910702	Kvadraturen vgs., administrasjonsavdeling	414 078,97
910706	Kvadraturen vgs., Helse og oppvekst	85 496,75
910710	Kvadraturen vgs., Helse og oppvekst (vg2/vg3)	24 976,75
910711	Kvadraturen vgs., hverdagslivstrening	10 043,91
910712	Kvadraturen vgs., Stud.forb. med helse	10 185,52

Kommentarer: Skolen følger avtaler som Agder fylkeskommune lager med ulike leverandører. Samt ifølge Fylkeskommunes avtaler (rammeavtale) fra 2023 var det byttet hovedleverandør på renholdartikler fra Lyreco Advantage Norway AS til Gustav Pedersen (NorEngros). Omsetningen for Gustav Pedersen (NorEngros) i 2022 var kr. 95 669,93. Hovedleverandør for kontor- og undervisningsmateriell (konto nr. 110000 og 110500) var fortsatt Lyreco AN AS i 2023. Begge to leverandørene har sertifisert for kvalitet og miljø etter standard ISO 14001.

Antall leverandører som har et sertifisert miljøledelsessystem som Miljøfyrtårn og Miljø ISO 14001: 12 leverandører som gir 62,7% av innkjøp (målt i kroner) fra 25 vesentlige leverandører. Vi er allerede over 20 % med økoprodukter. Skolen har mange miljømerkede produkter (kontorrekvisita, varer til kantina, renhold og sanitær, arbeidstøy/verneutstyr osv.), fordelt på 35 produktgrupper. Forbruk av papir (A3, A4 hvit og farget papir) i 2023 er på 1565,75 kg.

ENERGI OG VANNFORBRUK

Hovedskolen (Tollbodgata 75) hadde et vannforbruk i 2023 på 3806 m³.

- ✓ Vannforbruk: 3806 m³ (+28,5% til 2021 fordi data fra 2022 var for høye pga havari/lekkasje da mye vann rant ut av ledningsnettet og ned i avløpet).

Totalt oppvarmet areal er på ca. 23 647m².

- ✓ Fjernvarme Tollbodgata 75: 1 195 912 kWh
- ✓ Fjernkjøling Tollbodgata 75: 467 941 kWh (+3,0% til 2022)

Totalt strømforbruk er på 952 076 kWh.

- ✓ Strømforbruk Tollbodgata 75: 887 357 kWh (+3,0% til 2022)
- ✓ Solcelle – egenprodusert elektrisitet (ikke fra nett): 64 719 kWh (-3,3% til 2022)

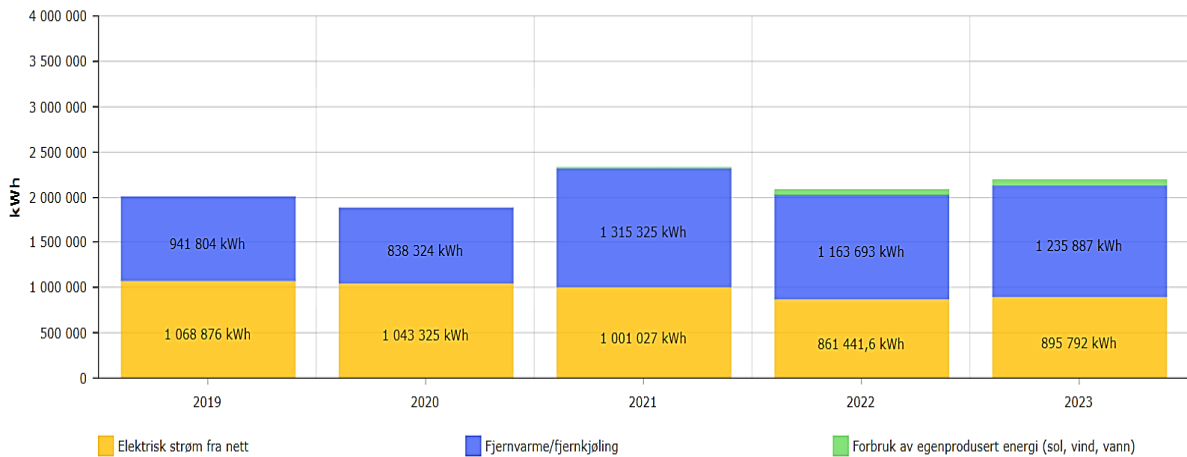
Mengde elektrisitet/varme eksportert til nett: 1360.00 kWh

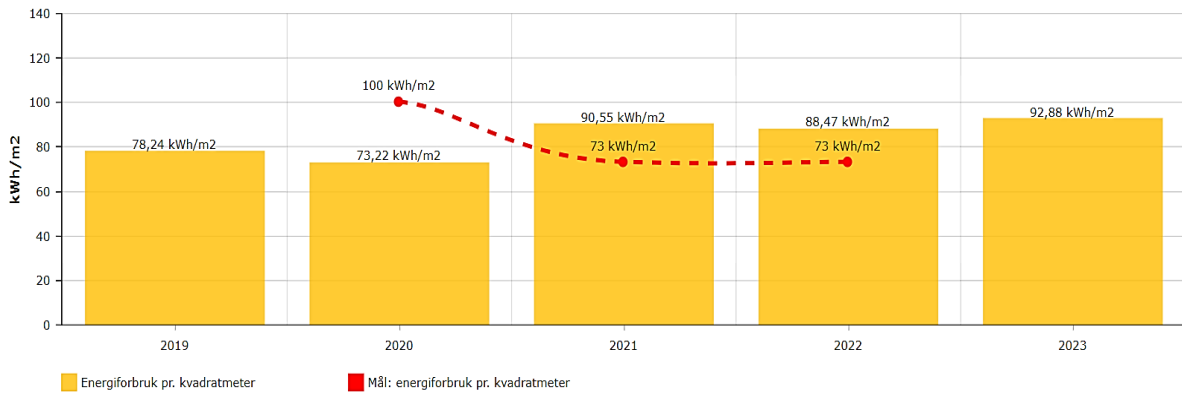
Energibruk pr kvadratmeter: 92,88 kWh (+5% til 2022 år).

Kommentarer: Dataene er hentet inn fra rapporter levert av driftsleder Kvadraturen videregående skole.

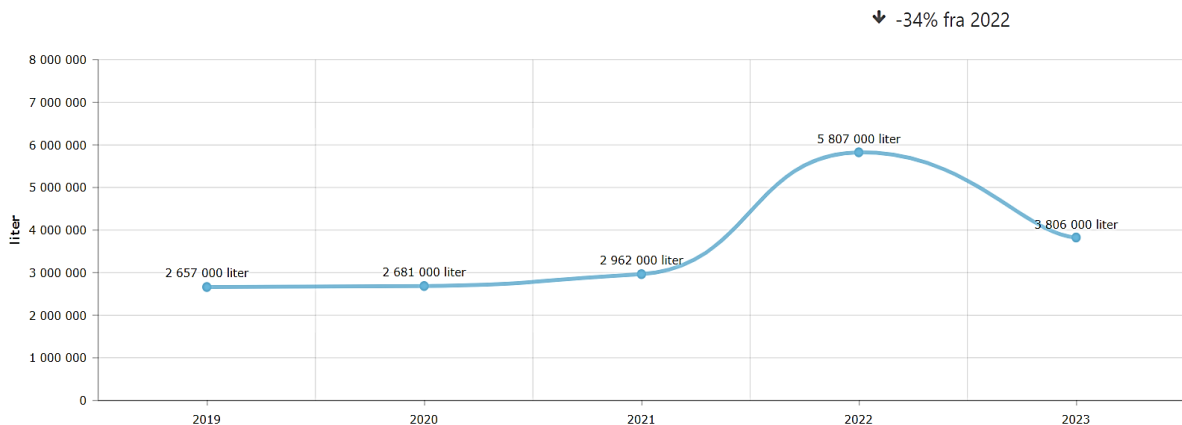
Energiforbruk

Energiforbruk pr. kvadratmeter

Vannforbruk

TRANSPORT OG ANLEGGSMASKINER

Antall flyreiser fordelt på Norden, resten av Europa og verden for øvrig i 2023

Antall flyreiser i Norden: 22.00 (enveisreiser)

Antall flyreiser i resten av Europa: 0 (tur/retur)

Kommentarer: Flyreisene var utført grunnet opplæringsprosjekter ved avdelinger på skolen.

Antall km det ble utbetalt (+ kilometergodtgjørelse) i tjenestereiser i 2023: 14847,9 km

Antall km kjørt av alle skolens biler: 45 621 km.

Totalt antall kjørte kilometer i 2023: 60468,9 km

Drivstofforbruk pr mil: 0,54 liter

Kommentarer: I 2023 var det kjørt av skolens tjenestebiler 45 621 km (NB. Både elbil og diesel-kjøretøy). Kjørelengde av biler som skole eier i 2023 ble nesten på samme nivå som i 2022, men kjørelengde av personbilreiser km/godtgjørelse økte.

Skolen eier 3 el-personbiler (bil EL 85065 var i bruk f.o.m. 25.04.2023, deretter var den solgt og tatt i bruk EB72576 f.o.m. 07.03.2023) som kjørte ca. 20 173 km i 2023. I tillegg har vi to minibusser, en stor og en liten varebil og en pickup som totalt kjørte 25448 km i 2023.

Personbilreiser på elbiler fra km/godtgjørelse: 4454,4 km. Personbilreiser på diesel/bensinbiler fra km/godtgjørelse var 10393,5 km.

Skolen bruker elektronisk kjørebok levert av Abax med kobling til GPS og ansattes adgangskort.

Sum drivstofforbruk 3260,98 liter

Bensin 498,73 liter

Diesel 2762,25 liter

El-strøm 4926 kWh

Antall kjørte kilometer: 60468,9 km

Antall kjørte km for egen bilpark (leasing eller eid).

N	Bilnummer og type bil	Merke	Drivstoff	Km.pr 31.12.2022	Ca. årlig kjøre- lengde km
1	EK 27353 El-bil m lang rekkevidde	BMW	El	12 297	5 651,80
2	EL 72576 EL-bil	BMW	El	0	9 603,30

N	Bilnummer og type bil	Merke	Drivstoff	Km.pr 31.12.2022	Ca. årlig kjøre- lengde km
3	EL 85066 EL-bil	BMW	El	48 101	4 918,30
4	PR 10012 Buss 16 seter + sjåfør	Ford	Diesel	98 108	4 270
5	PP 69026 Buss 16 seter + sjåfør	Iveco	Diesel	67 543	3 977
6	PP 71975 Varebil stor	Opel	Diesel	117 296	7 097
7	PR 14721 Varebil liten	Peugeot	Diesel	80 350	5 829
8	VB 12472 Pickup	VW	Diesel	190 861	3 262
9	PR 53315 (Bilen ble solgt 06.10.2023)	Nissan	Bensin	125 550	1 013
	Sum				45 621,00

**Drivstofforbruket fordelt på bensin, diesel og strøm samt antall kjørte km
for personbil fra km godtgjørelse**

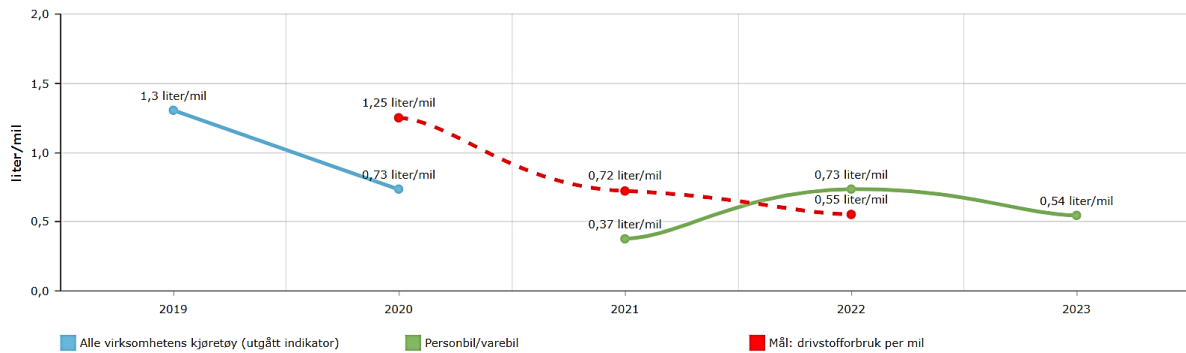
N	Type bil	Drivstoff	Ca. årlig kjøre-lengde km
1	Elbil	EL	4 454,4
2	Personbil	Bensin	5 196,8
3	Personbil	Diesel	4 196,7
	Sum		14 847,9

**Produktforbruket og omkostninger fordelt på typer produkter for egen bilpark
(leasing eller eid):**

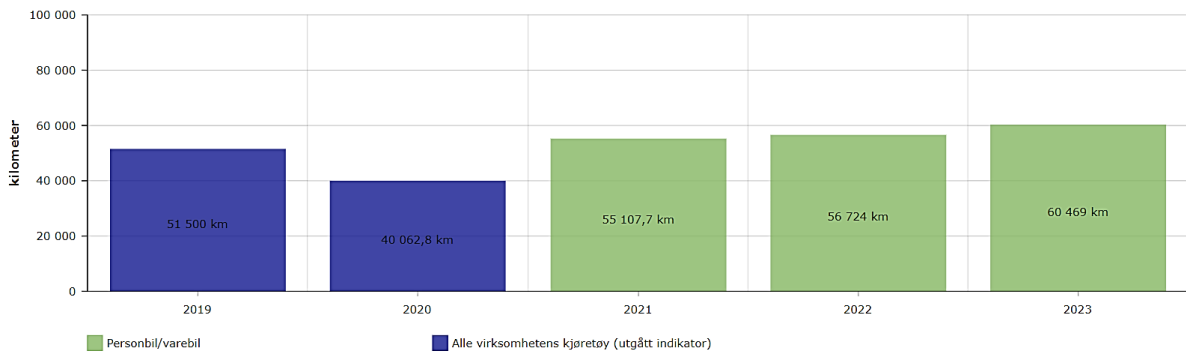
Produkt gruppe	Totalt volum	Beløp	MVA	Netto	Rabatt	Beløp inkl. rabatt
Diesel	2 487,25	52312,91	10164,12	40656,43	1492,36	50820,47
Bensin	160,73	3420,45	668,02	2672,07	80,36	3340,09
Bilpleie og bilpleieprodukter	6	1772	306	1224	242	1530
Vask	0	0	0	0	0	0
Andre	0	0	0	0	0	0
Innkjøp	0	0	0	0	0	0
Totalt:	2653,98	57505,36	11138,14	44552,5	1814,72	55690,56

Drivstofforbruk per mil

Antall kjørte kilometer

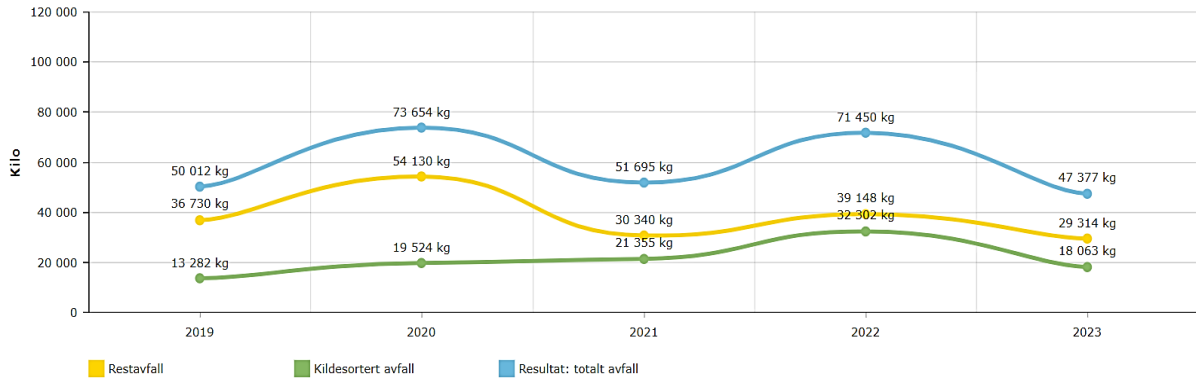

AVFALL OG OMBRUK

Totalt avfall

Avfall og ombruk i 2023.

Kilder (etter Norsk standard for klassifisering av avfall (NS 9431)):	Enhet	Vekt
Restavfall	kg	29314
Restavfall	kg	29314
Organisk avfall (matavfall med mer)	kg	2710
Matavfall og annet våtorganisk avfall (1111)	kg	2490
Park-, hage- og vegetabilsk avfall (1128, 1131)	kg	220
Treavfall	kg	2240
Blandet treavfall (1149)	kg	2240
Papir, papp og kartong	kg	5802
Brunt papir (1221)	kg	5802
Glass- og metallemballasje	kg	1 180
Glassemballasje (1312)	kg	1 140
Laminert glass (1341)	kg	40
Metall (ikke emballasje)	kg	1 680
Rent magnetisk metall (1447)	kg	1 530
Kabler og ledninger (1504)	kg	150
EE-avfall	kg	1022
Blandet EE-avfall (1599)	kg	1022
Masser og uorganisk materiale	kg	160
Lett forurensede masser (1603)	kg	160

Kilder (etter Norsk standard for klassifisering av avfall (NS 9431)):	Enhet	Vekt
Plast	kg	834
Folieplast emballasje (1711)	kg	150
Blandet myk og hard plastemballasje (1729)	kg	680
Blandet plast (ikke emballasje) (1799)	kg	4
Gummi	kg	260
Personbildekk (1811)	kg	260
Farlig avfall	kg	2 175
Spillolje, refusjonsberettiget (7011)	kg	289
Oljeforurenset masse (7022)	kg	86
Oljefiltre (7024)	kg	50
Organiske løsemidler uten halogen (7042)	kg	62
Maling, lim og lakk (7051)	kg	565
Spraybokser (7055)	kg	59
Syrer, uorganiske (7131)	kg	2
Klorparafinholdige isolerglassruter (7158)	kg	400
PCB-holdige isolerglassruter (7211)	kg	662
Sum:		47 377
Restavfall	62,25	29314
Kildesortert avfall	37,75	18063

Total mengde avfall er: 47377 kg, 38 % er kildesortert (-7,08 prosentpoeng til 2022).

Kildesortert avfall fordelt på antall årsverk (197 årsverk): 91,7 kg (-41% til 2022)

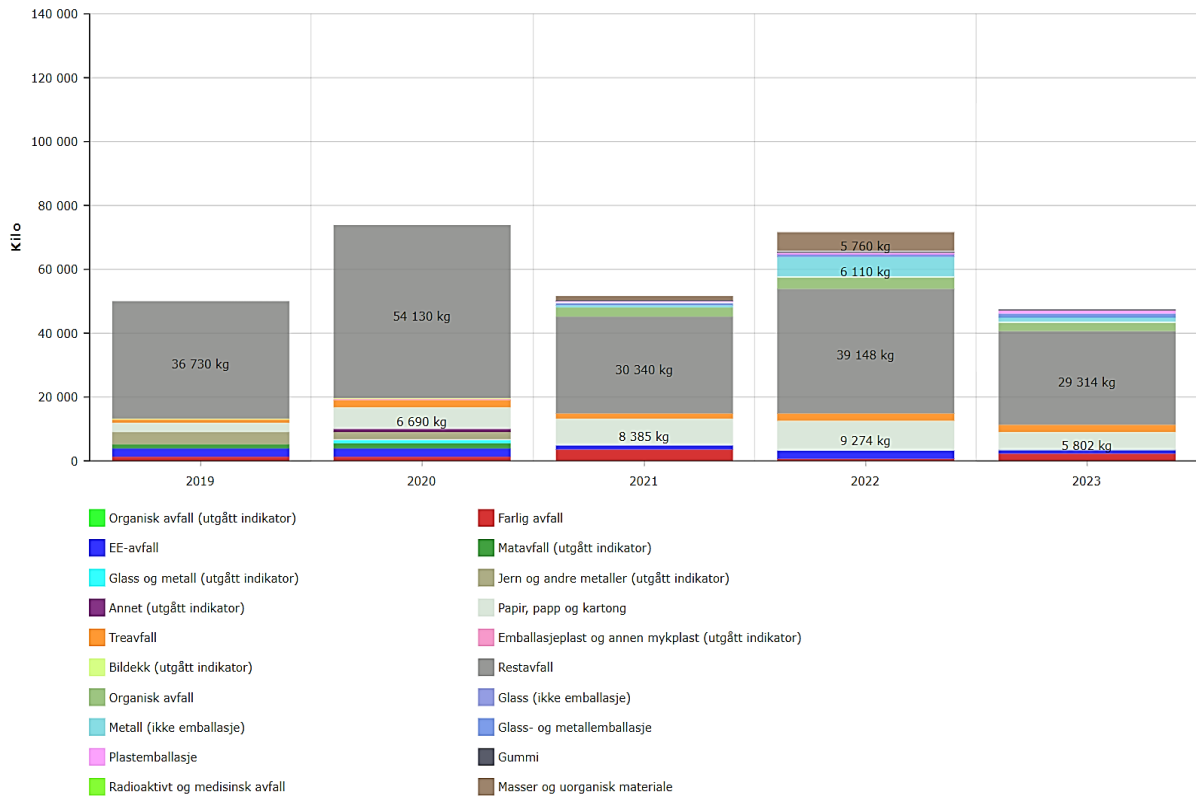
Restavfall fordelt per årsverk (197 årsverk): 148,8 kg (-21% til 2022)

Kommentarer: I 2023 var skolens avfallsmengde redusert med 33,7% i forhold med 2022. Grunnen var at store oppbygningsarbeid på skolens bygninger var avsluttet. Men betydelig del av farlig avfall (12% i forhold med 2% i 2022) var knyttet stort sett til skolens prosjekt for å bytte gamle vinduer (fra 1970-år) i kjelleren blokk A. Vindusruter som var produsert fra 1975 frem til 1990 inneholder klorparafiner og PCB-holdig forseglingslim, og derfor må disse rutene samles inn separat som farlig avfall (tok 1062 kg, 48,8% av denne type avfall). Med dette fikk skolen stor mengde i 2 175 kg av farlig avfall i 2023 år.

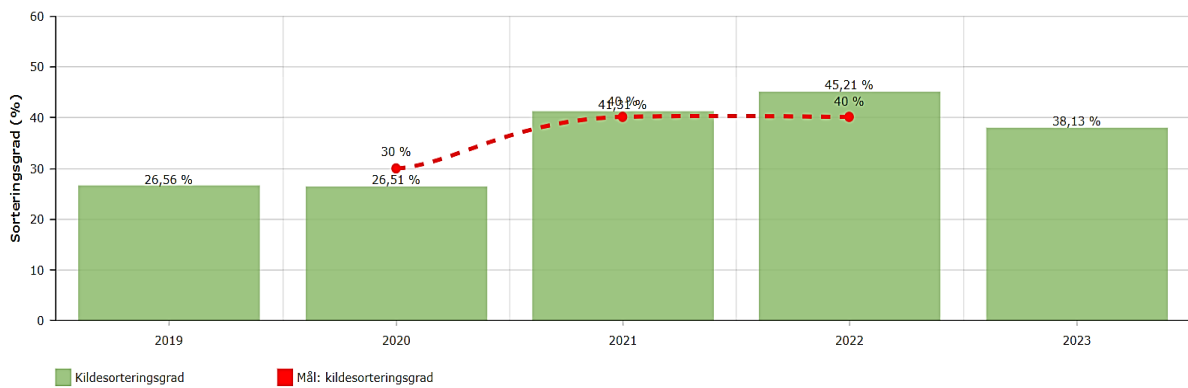
Totalt i 2023 fikk skolen 47,3 tonn med avfall. Av dette volumet ble 38 % kildesortert. Det gitt reduksjon i 7 prosentpoeng i forhold med 2022, men i absolutt vekt var avfallsmengde redusert. Av kildesortert avfall tok den største delen papir, papp og kartong og organisk avfall (matavfall med mer) (32,1% og 15,0% tilsvarende). 74,8% av farlig avfallsvolum tok klorparafin- og PVB-holdige isolerglassruter og maling, lim og lakk (48,8% og 26% tilsvarende). Maling; lim og lakk er vanlig avfall fra skolens verksted.

Avfallsmengder per avfallskategori

Sorteringsgrad

NATURMANGFOLD OG AREALBRUK

Rapporteres ikke.

KLIMAREGNSKAP

Prosessutslipp av klimagasser – rapporteres ikke.

Ukontrollerte utslipp av klimagasser – rapporteres ikke.

GJENNOMFØRTE TILTAK:

Arbeidsmiljø:

- ✓ Systematisk sykefraværsoppfølging og analyser for å finne årsaker og sette inn tiltak der målet er ett sykefravær ikke over 5 prosent.
- ✓ Aktivt samarbeid med bedriftshelsetjeneste Agder Arbeidsmiljø IKS.
- ✓ Det var gjennomført vernerunder og medarbeidersamtaler.
- ✓ Elevrådsrepresentanter tar del aktiv i AMU og SMU.
- ✓ I de yrkesfaglige programfagene er det stor fokus på opplæring innenfor HMS.
- ✓ Fylkeskommunen gjennomfører årlig HMS-kurs for ledere med personalansvar, medlemmer av AMU og verneombud. I tillegg var det utført opplæring for nye ansatte og verneombud.
- ✓ Enkelte utvalgte grupper av ansatte i avdelinger tok del i Førstehjelpskurs. Kurset utføres obligatorisk for alle nye elever og nye ansatte.
- ✓ Det føres sikkerhetsdatablader EcoOnline (elektronisk stoffkartotek). Skolen har hovedansvarlig for EcoOnline og ansvarlige i laboratorier, kantina og renhold. Ansvarlig person tok del i noen web-kurs i bruk av ECO Online. Skolen har jobbet med å risikovurdere alle kjemikaliene og gjøre substitusjonsvurderinger.
- ✓ Kvalitetssystem QM+ brukes av alle ansatte for å rapportere og behandle avvik innen skolens HMS (uønskede hendelser, personskade osv.).

Innkjøp og materialbruk:

- ✓ Det stilles miljøkrav til produktene i anskaffelser. Skolen følger fylkeskommunens innkjøpsregler. Samt kantina leder legger stor vekt på å etterspørre miljømerkede varer og produkter som er økologiske, bærekraftig fisk, kortreis og lokalprodusert.
- ✓ Skolen baker en del selv og det brukes økologiske produkter. Vi er allerede over 20 % med økoprodukter.
- ✓ Ansatte stilles inn for innkjøp av flere digitale læreverker for lærere og utvalgte elever for å redusere andel av bøker i papir og utfører flere tiltak for å redusere mengden kopierte hefter og ark.

Avfall:

- ✓ Flere avfallstyper kildesorteres etter Norsk standard for klassifisering av avfall (NS 9431): papp, papir, trevirke, matavfall, EE-avfall, jern/metall, farlig avfall m.m. Skolen har kildesorteringssystem med flere beholdere i fellesarealene: matavfall, restavfall, papir og panteflasker.
- ✓ Eget søppelrom på skolen med kildesortering hvor alle dunkene merket godt og tydelig på hvilken type avfall som skal være i dunken. Det var laget videoinstruks som forklarer regler av bruk på søppelrom og avfallssortering. Det installert både plast og papir/papp presse på søppelrommet.

- ✓ Skolen gir bort eller selger gamle møbler og annet gammelt utstyr fremfor å kaste det. Retur av tonerkassetter for skolens skrivere er inkludert i avtale med leverandør.

Energi:

- ✓ Energiforbruket følges opp kontinuerlig av driftsleder.
- ✓ Skolen har SD anlegget, som sentralstyrer ventilasjon og varme fra PC hos vaktmester.
- ✓ Det er installert automatisk kontrollsystem for slukking av alle lyskilder når lokalene ikke er i bruk, ved arbeidshagens slutt og før helger og ferier.
- ✓ Det er montert LED-lys på skolens lokaler.
- ✓ Det er montert solceller på taket som forsyner en del energibehov til skolen. Solcelleanlegget på Kvadraturen VGS har en samlet effekt på 78,7kWp (som tilsvarer fra 47220 til 78700 kWh per år).

Transport:

- ✓ Vi følger reiseretningslinjene til fylkeskommunen.
- ✓ Gjennomføres «sykle til jobben»-aksjon og flere andre tiltak for å motivere ansatte til å gå eller sykle til jobb. Samt opprettet trygge sykkelparkeringer under tak og tilrettelagt enkel sykkelservice.

Utslipp til luft og vann:

Minimalt utslipp i luft fra sveiseavtrekk og eksosavsug.

Vannforbruk:

- ✓ Monterer kun sparedusjer
- ✓ Leser av forbruket hver uke (tidligere 1 gang pr måned) for å avdekke lekkasjer tidligere.
- ✓ Oljeutskiller fra avløp i bilverksted.

Annet:

- ✓ Alle klasser i alle studieretninger har bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema.
- ✓ Det utføres bl.a. opplæring i kildesortering, sikkerhetsdatablader m.m. som en del av dette.

HANDLINGSPLAN til 2024 MED MÅL

Miljøpolicy med konkrete mål for helse, miljø og sikkerhet

HMS-mål:

Indre miljø:

- ✓ Nulltoleranse til mobbing, trakassering eller trusler.
- ✓ Totalt årlig sykefravær skal ikke overstige 5,5 %
- ✓ Utvide samarbeid med bedriftshelsetjenesten for å sikre en god oppfølging av ansatte i arbeidssituasjonen.
- ✓ Gjennomføre medarbeidersamtaler med leder og enkelt ansatt årlig.
- ✓ Utføre personalundersøkelse kalt «10 faktor modell». Følge opp resultater både sentralt og på Kvadraturen vgs. Sette i gang tiltak basert på resultatene av dem.
- ✓ Følge fylkeskommunes prinsipper for et inkluderende arbeidsliv gjennom IA-avtale med NAV arbeidslivssenter.
- ✓ Styrke rolle av arbeidsmiljøutvalg, verneombud og tillitsvalgte i skolens arbeidsmiljøstyr.

Ytre miljø:

- ✓ Forsterke arbeid med trygg hverdag uten fare eller unødvendig risiko ved systematisk avviksrapporing, håndtering og forbedringsarbeid ved aktiv bruk av Qm+.
- ✓ Utføre ROS – analyser.
- ✓ Bearbeide planer og instruksjer regelmessig for å ha viktige rutiner oppdatert.

- ✓ Følge fylkeskommunens rutiner i Det grønne skifte og ha gode systemer for å belaste miljøet i minst mulig grad.
- ✓ Øke andelen av kildesortert avfall til 50 prosent ved å sette flere sorteringsstasjoner i korridorer på skolen med utvidet sortering av plastemballasje i enge søppeldunker.
- ✓ Øke bruk av helsefremmende transport på skolen med 25% innen 2024 ved å tilrettelegge videre for at elever og ansatte kommer seg mest mulig miljøvennlig til og fra skolen.
- ✓ Ansatte får tilbud om leasing av el-syssel.
- ✓ Garderobe og dusjer for ansatte blir oppgradert i 2024.
- ✓ Det blir avgiftsbelagt parkering i bilgarasjen for å redusere bruk av personbiler.
- ✓ Fortsette gruppe- og individuelle samtale med elevene om viktige innstillinger for å bli miljøbevisste og forstå hva bærekraftig utvikling innebærer
- ✓ Gjøre alle anskaffelser i tråd med fylkeskommunes innkjøpsreglement med de vedtatte miljøkravene som er fastsatt.

Arbeidsmiljø: Mål, sykefravær 5.50 %

Arbeidsmiljø: Tiltak

- ✓ Tilrettelegge for etterutdanning innen relevante fagfelt for de ansatte som ønsker det.
- ✓ Fortsette med verneverdier og ha medarbeidersamtaler.
- ✓ Utføre årlig gjennomgang av skolens forsvarlige system i samarbeid med vernetjenesten. KS er styrende for linjer med krav om resultatmåling.

Innkjøp: Mål, miljømerkede produkter eget bruk: 30 produkter

Innkjøp: Mål, Økologiske varer til egen drift (frivillig): setter ikke mål

Innkjøp: Mål, Miljøsertifiserte leverandører: 20 leverandører

Innkjøp og materialbruk: Tiltak:

- ✓ Øke antall miljømerkede produkter og antall miljøsertifiserte leverandører.
- ✓ Øke andelen økoprodukter til 30%.
- ✓ Fortsette arbeid med å øke innkjøp av digitale læreverker for å redusere andel av bøker i papir og mengden utskrift.
- ✓ Selge/gi bort matrester/overskuddsmat fra kantinen billig til de ansatte på slutten av arbeidsdagen/arbeidsuken i pakker de kan ta med hjem.
- ✓ Lage protein- og vitaminrike retter i kantine

Energi: Mål: 70.00 kWh per kvadratmeter

Energi: Tiltak:

Solcellene er montert på hele taket i blokk D og koblet mot det elektriske anlegget. I 2025 forventes det at bruk av solcellepanelene gi full års effekt for å gjøre skolen mer energivennlig.

Transport: Mål, total mengde drivstoff (frivillig) 2500 liter

Transport: Mål, drivstofforbruk pr. mil 0.45 liter pr.mil

Transport: Tiltak

Vi planlegger å erstatte en av bussene som er mer miljøvennlig og utvide bruk av elbil.

Avfall: Mål, Restavfall - kg

Avfall: Mål, Kildesortering 50.00 %

Avfall: Tiltak

- ✓ Å utføre bedre kontroll og rutiner på avfallshåndteringen, blant annet kaste ikke emballerte varer i restavfallet; dvs plastemballasje og mat må sorteres hver for seg.
- ✓ Utvide avfallsstasjoner i skolens bygninger med dunker for plastavfall samt med tydelig markering
- ✓ Utbedre skolepantordningen som sikrer at enda flere flasker og bokser samles inn og resirkuleres på en miljøvennlig måte
- ✓ Opplæring om riktig avfallshåndtering av ansatte og elever, spesielt i avfallsrommet. Rydde verkstedene for gamle kjemikalier systematisk, og sende farlige kjemikalier til destruering.

Annet

- ✓ Bytte kontormaskiner (skrivere) til nye modeller for å spare energi og holde kontroll over unødvendig utskift
- ✓ Utføre systematisk opplæring at dokumenter i større sendes elektronisk til elever og medarbeidere, og i mindre grad kopieres og deles ut.